

Läkare i Världen Sverige

Uppförandekod

Bygger på Médecins du Monde:s Code of Conduct

Inledning

AVSIKTSFÖRKLARING

Syftet med denna uppförandekod är att ge vägledning till alla som representerar Läkare i Världen (LiV). Den är avsedd att användas av all personal för att säkerställa att vi upprätthåller LiV:s värdegrund i vårt arbete och i våra ställningstaganden. Den ska även säkerställa att vårt arbete bidrar till att skydda de målgrupper vi möter och att vi inte, genom vårt agerande, utsätter dem för större risker.

Mycket av det arbete LiV utför, samt möjligheten att nå utsatta människor i nöd, är beroende av att människor känner tillit till organisationen. Den tilliten förutsätter att all personal och alla representanter för LiV upprätthåller den standard som beskrivs i uppförandekoden.

Alla som representerar LiV har en privilegierad makt- och förtroendeposition i förhållande till de rättighetsbärare vi möter. Det är viktigt att alla som representerar organisationen förstår de maktskillnader som finns mellan oss själva och de rättighetsbärare vi bistår och garanterar att dessa skillnader inte nyttjas för egen vinning.

Den här uppförandekoden sätter, tillsammans med Sveriges lagar, regler och kollektivavtal, ett ramverk för hur arbetet på LiV ska genomföras.

Uppförandekoden gäller:

Alla som representerar LiV, vid alla tillfällen. Representationen slutar inte vid arbetsdagens slut. Representanter för LiV bör vara aktsamma över sitt uppförande även utanför den vanliga arbetsmiljön, men givetvis främst när denne representerar LiV. Därför måste all personal, och övriga personer som representerar organisationen, signera detta dokument för att bekräfta att de har läst och förstått uppförandekoden och lovar att följa koden vid alla tillfällen.

Uppförandekoden omfattar:

Alla som representerar LiV, inklusive men inte begränsat till anställda, styrelseledamöter, förtroendevalda, volontärer, och praktikanter.

Uppträdanden och beteenden som LiV har nolltolerans mot utgör grov misskötsel av uppdraget och leder vanligtvis till omedelbar uppsägning eller entledigande. LiV ansvarar för det reglemente som finns för att anmäla klagomål och hantera disciplinärenden som överensstämmer med denna uppförandekod.

Vilka vi är

Läkare i Världen är en partipolitiskt och religiöst obunden människorättsorganisation som är en del av det internationella nätverket Médecins du Monde. Genom vårt arbete med medicinskt och psykosocialt stöd samt ett evidensbaserat påverkansarbete gör vi det möjligt för människor och samhällsgrupper i utsatthet att utkräva sin rätt till hälsa samtidigt som vi verkar för universell tillgång till hälsovård.

Vi grundar vårt arbete på universella humanitära principer och använder ett rättighetsbaserat arbetssätt. Våra värderingar och principer är inkluderade i Krakow stadgan (MdMs internationella nätverk, 1990) och nätverkets "Vision, Mission, Värderingar" från 1996 (MdM internationella nätverk, 2016).

Hjälpa, vårda, vittna

LiVs främsta mål är att förbättra den universella tillgången till hälso- och sjukvård. Att kunna uppnå bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet.

Vi *hjälp*er dem som saknar juridiskt och medicinskt stöd när de riskerar att berövas sin rätt till hälsa och skydd.

Vi *erbjuder vård* och stöd till dem som inte har tillgång till vård på samma villkor som andra.

Vi *vittnar* när vi ser att tillgång till vård begränsas och när samhället misslyckats att respektera mänskliga rättigheter och värdighet.

Uppförandekoden

Huvudprinciper

- I. All personal och andra representanter för LiV ska erkänna och respektera de humanitära kärnprinciperna¹ och den universella rätten till hälsa, samt åta sig, i alla handlingar och beslut, att skydda den rätten.
- II. LiV erkänner att lagar, seder och kulturer kan variera från land till land. I egenskap av ett internationellt nätverk är denna uppförandekod utvecklad i enlighet med internationella praxis och regelverk, den ska tolkas på ett sätt som är förenligt med dessa.
- III. Alla mänskliga, ekonomiska och övriga resurser inom LiV ska användas ändamålsenligt och effektivt.
- IV. All personal och alla representanter för LiV ska rapportera misstankar om eventuella överträdelser gentemot uppförandekoden.
- V. Chefer och ledare bär ett särskilt ansvar för att säkerställa att uppförandekoden upprätthålls och vidtar lämpliga åtgärder för att hantera överträdelser.
- VI. Uppförandekoden ska delas med intressenter, partners och organisationer som LiV arbetar tillsammans med för att säkerställa deras möjligheter att hålla LiV ansvarig för de standarder som är fastställda i denna uppförandekod. [Sexuella övergrepp och utnyttjande](#)

¹ **Humanitet** (mänskligt lidande ska uppmärksammas, oavsett var det befinner sig), **neutralitet** (humanitära aktörer får inte ta ställning eller delta i konflikter av politiska, ekonomiska, religiösa eller ideologiska slag.), **opartiskhet** (humanitärt arbete ska lindra för människor i nöd, helt oberoende av faktorer som exempelvis kön, ursprung, religion eller politisk tillhörighet) samt **oberoende** (humanitära insatser ska vara helt oberoende av andra aktörers intressen på området. Som exempelvis politiska, ekonomiska eller militära.)

LiV har åtagit sig, liksom hela MdMs internationella nätverk, att uppnå full implementering av kärnprinciperna inom *Prevention and Response to Sexual Exploitation and Abuse (PSEA)*². De sex (6) kärnprinciperna av PSEA är:

- I. Sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp av humanitära arbetare anses som grov misskötsel och utgör därmed grund för uppsägning.
- II. Sexuell aktivitet med minderårig (person under 18 år) är förbjuden oberoende av den lokala åldern för samtycke, i.e. oberoende lokala eller nationella lagar i landet du arbetar i. Felaktig uppfattning av barnets ålder är inte ett giltigt försvar.
- III. Utbyte av pengar, varor, anställning eller tjänster för sex, sexuella tjänster eller annan form av förnedrande exploaterande uppförande är förbjudet.
- IV. Sexuella förhållanden mellan de som tillhandahåller humanitär assistans och skydd och de som nyttjar humanitär assistans och skydd som innefattar otillbörlig användning av rank eller position är förbjuden. Sådana förhållande underminerar förtroendet för- och integriteten hos humanitärt hjälparbete.
- V. Om en hjälparbetare utvecklar oro eller misstanke gällande sexuellt utnyttjande eller sexuella övergrepp av en kollega, oavsett om denne representerar samma organisation, så måste hon eller han rapportera dessa misstankar via etablerade rapporteringsrutiner.
- VI. Hjälparbetare är skyldiga att skapa och upprätthålla en miljö som förebygger sexuellt utnyttjande och missbruk, och som främjar implementeringen av aktuell uppförandekod. Chefer på alla nivåer bär ett särskilt ansvar i att stödja och utveckla system som upprätthåller denna arbetsmiljö.

LiV tar all oro och alla klagomål som kommer till deras kännedom angående sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp, på allvar. Vid misstanke eller klagomål som indikerar en möjlig överträdelse av PSEA påbörjar LiV en utredning.

Åtagande

Som en representant för LiV ska jag:

Behandla alla personer med respekt och värdighet

Jag ska –

- Respektera alla människor utan att diskriminera baserat på nationalitet, etnicitet, könsidentitet, sexuell läggning, religiösa övertygelser, politisk åsikt eller funktionshinder;
- Behandla alla människor lika och med respekt, värdighet och artighet;
- Säkerställa att alla rättighetsbärares³ behov och rättigheter respekteras;
- Sträva efter att skydda rättigheterna för de mest utsatta i samhället;
- Säkerställa att min egen tro eller mina åsikter inte påverkar uppgifter som utförs på uppdrag av LiV;

² MdM antog Doctors of the World USA Policy on Prevention and Response to Sexual Exploitation and Abuse (PSEA) som ett tillägg till MdM International Code of Conduct från juli 2015. PSEA är en policy som används inom humanitärt hjälparbete av aktörer som Sida. Även det arbete som LiV bedriver i Sverige följer dessa principer.

³ *Rättighetsbärare* syftar på de människor som söker upp Läkare i Världen för vård, stöd eller rådgivning.

- Klä mig lämpligt enligt lokala riktlinjer när jag representerar LiV;
- Upprätthålla professionalitet i alla åtaganden;
- Säkerställa att jag, i mina relationer och beteenden, inte exploaterar någon, utsätter någon för övergrepp eller agerar korrupt;
- Sträva efter att förhindra all form av trakasserier, hot, utnyttjanden eller övergrepp samt rapportera alla handlingar av sådan art som kommer till min kännedom.

Jag ska inte –

- Arbeta under påverkan av alkohol eller droger;
- Bära vapen eller vapenattrapper i någon av LiV:s lokaler, fordon eller annan plats där LiV bedriver verksamhet;
- Missbruka min position eller utnyttja den ojämna maktodynamik som uppstår gentemot dem vi hjälper;
- Delta i någon form av sexuella övergrepp eller exploatering av någon person oberoende av ålder.

Utföra mina plikter och agera ansvarsfullt i mitt privatliv

Jag ska –

- Tillkännage alla finansiella, personliga eller intima relationer som kan påverka LiV:s verksamhet;
- Meddela LiV om intentioner att söka officiella uppdrag eller roller och klargöra om någon konflikt eller framtida konflikt kan uppstå i samband med mitt åtagande gentemot LiV;
- Avvisa monetära och icke monetära gåvor från auktoriteter, rättighetsbärare, givare, leverantörer och andra personer som har erbjudits mig på grund av min anställning hos LiV. Där gåvor är en del av en kulturell praxis, ska en sådan gåva vara inom rimliga gränser och enligt interna riktlinjer;
- Säkerställa att LiV:s hjälp och stöd inte ges genom begäran av utbyte av tjänster eller förmåner från andra.

Jag ska inte -

- Använda min position eller association med LiV för egen personlig vinning;
- Erbjudas eller acceptera någon muta;
- Förmedla tjänster från sexarbetare inom ramen för mina förpliktelser hos LiV. Detta gäller i LiV:s lokaler så väl som under resor eller deltagande i möten och utbildningar.

Värna MdMs resurser och känslig information

Jag ska -

- Respektera LiV:s resurser, både materiella och immateriella;
- Använda information, personal- och patientdata (inklusive bilder och berättelser), och interna rapporter på ett ansvarsfullt och lämpligt sätt;
- Erhålla rätt tillstånd (från ansvarig på LiV) innan jag pratar med nationell eller internationell media eller offentligt å LiV:s vägnar.
- Följa LiV:s regler gällande bildrättigheter, samt individens rätt till ett privatliv och information när jag fotograferar, filmar eller intervjuar någon;

- Begära informerat samtycke från berörda individer som tillåter mig själv, mitt team eller mina fältteam att fotografera, filma och intervjua;
- Säkerställa att de individer som får sina vittnesmål dokumenterade på bild, film eller genom intervju har delgetts all nödvändig information och förstår och godkänner att LiV använder materialet i påverkans- och informationsarbete;
- Säkerställa att vittnesmål samlas in med fullständig respekt för människors liv och värderingar och återges sanningsenligt;
- Respektera GDPR (The General Data Protection Regulation) och skydda individers anonymitet vid insamling och användning av information i LiV:s kommunikationskanaler;
- Verifiera bildrättigheter och användarvillkor av bilder och filmer från kollegor eller andra MdM-sektioner innan användning;

Jag ska inte –

- Avslöja konfidentiell information, utan kommer utöva diskretion när jag hanterar känslig eller personlig information;
- Privat använda lokaler eller tillgångar som tillhör LiV, såvida det inte är auktoriserat.

Genom att signera denna uppförandekod bekräftar du att du har läst, begripit och kommer att följa samtliga riktlinjer i uppförandekoden.

Datum _____

Namn _____

Signatur _____